

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

Lailla olisi osaltamme käytännössä vaikutuksia sähköisten ohjelmaoppaiden sisältöön ja tarjoamiseen sekä siihen, miten laitteilla pääsee esteettömästi palveluihimme käsiksi. Tämä on meille vielä esitysluonnoksen perusteella epäselvää, mitä tämä tarkoittaa, mitä muutoksia se meiltä mahdollisesti edellyttäisi ja millaisia kustannusvaikutuksia asialla olisi. Pyydämme päästä vaikuttamaan sähköisiä ohjelmaoppaiden esteettömyyttä koskevaan osioon lopullista hallituksen esitystä valmisteltaessa.

On hyvä asia, että esteettömyysdirektiivin voimaansaattavan lain hallituksen esitysluonnoksessa ei millään tapaa puututa audiovisuaalisten sisältöjen eli esimerkiksi TV-ohjelmien esteettömyyteen, ainoastaan niihin pääsyyn ohjelmaoppaiden kautta, aivan kuten direktiivissä on tarkoitettu. Audiovisuaalisten sisältöjen esteettömyydestä säädetään Sähköisen viestinnän palvelulaissa, joka onkin hiljattain uudistettu AVMS-direktiivin voimaansaattamisen yhteydessä. On hyvä asia liiketoiminnan suunniteltavuuden ja jatkuvuuden kannalta, että lainsäädäntöä ei taas avata uudelleen.

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

-

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa

sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

Kannatamme Traficomia valvomaan audiovisuaalisia mediapalveluita. On luontevaa, että sama viranomaisen vastaa sekä AVMS-direktiivin että esteettömyysdirektiivin nojalla annettujen esteettömyyttä koskevien lakien valvonnasta.

Erityisesti tuotteiden markkina- ja valvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkina- ja valvonnan järjestämisestä.

-

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

-

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

- Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?
- Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?

-

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTV sai tiedon hallituksen esitysluonnoksen valmistumisesta ja lausuntokierroksesta vasta 27.1.2022 ja on sen vuoksi ehtinyt tutustua luonnokseen vain rajallisesti. MTV toivoo, että jatkovalmistelussa huomioidaan myös televisioalan näkemykset asiaan.

MTV lausuu luonnoksesta seuraavaa:

- Soveltamisala on oikein rajattu eikä sitä tule laajentaa

Esteettömyysdirektiivin johdantolauseen 31 mukaan audiovisuaalisten mediapalvelujen esteettömyyttä säädellään AVMS-direktiivissä, poikkeuksena sähköisten ohjelmaoppaiden esteettömyys. On hyvä asia, että esteettömyysdirektiivin voimaansaattavan lain hallituksen

esitysluonnoksessa ei millään tapaa puututa audiovisuaalisten sisältöjen eli esimerkiksi TV-ohjelmien esteettömyyteen, ainoastaan niihin pääsyyn ohjelmaoppaiden kautta, aivan kuten direktiivissä on tarkoitettu.

Audiovisuaalisten sisältöjen esteettömyydestä säädetään Sähköisen viestinnän palvelulaissa, joka on hiljattain uudistettu AVMS-direktiivin voimaansaattamisen yhteydessä. Lainsäädännön tulee olla ennakoitavaa liiketoiminnan harjoittamisen kannalta. Olisi kohtuutonta jo muutenkin haastavassa tilanteessa olevaa televisiotoimialaa kohtaan, jos audiovisuaalisten sisältöjen sääntely taas avattaisiin uudelleen sisältöihin koskevien esteettömyysvaatimusten muodossa.

- Käytännön vaikutus sähköisiin ohjelmaoppaisiin epäselvä

Lailla olisi käytännössä vaikutuksia sähköisten ohjelmaoppaiden sisältöön/tarjoamiseen ja siihen, miten laitteilla pääsee esteettömästi palveluihimme käsiksi. Tämä on meille vielä esitysluonnoksen perusteella epäselvää, mitä tämä tarkoittaa, mitä muutoksia se meiltä mahdollisesti edellyttäisi ja millaisia kustannusvaikutuksia asialla olisi. Pyydämme päästä vaikuttamaan tähän osioon lopullista hallituksen esitystä valmisteltaessa.

- Kohtuuttomaan rasitteeseen vetoamisesta on tehtävä käytännössä mahdollista eikä se saa olla hallinnollisesti raskasta

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan esteettömyysvelvoitteista poikkeaminen on mahdollista, jos palveluntarjoaja voi etukäteen osoittaa, että esteettömyysvaatimusten toteuttaminen aiheuttaa palvelulle niin merkittävän muutoksen, että sen seurauksena palvelun perusluonne muuttuisi perustavanlaatuisesti, tai jos vaatimusten toteuttaminen aiheuttaa kohtuuttoman rasitteen. Pyydämme varmistamaan, että kohtuuttomaan rasitteeseen vetoamisesta tehdään myös käytännössä mahdollista eikä se ole hallinnollisesti raskasta.

- Sääntelyn tulisi olla tasapuolista – annettu kilpailuetu voi olla kotimaiselle toimijalle kohtuuton rasite.

MTV ja muut kaupalliset televisiot kilpailevat kansainvälisten jätien kuten Youtuben, TikTokin, HBO:n ja Netflixin kanssa. On huolehdittava, että kansallinen sääntely ei anna kansainvälisille jätteille kilpailuetua. Suomalainen televisioala kilpailee katsojista ja mainosrahoista kansainvälisten sisältö- ja alustajätien kanssa. On epäselvää, velvoittavatko suomalaiset esteettömyysvelvoitteet näitä jättejä. Esteettömyysvelvoitteiden tulisi olla kaikille markkinoilla toimiville tasapuoliset. Jos esteettömyysvelvoitteet eivät koskisi kansainvälisiä jättejä, tämä voi antaa ulkomaisille toimijoille taas lisää kilpailuetua, josta voi muodostua kotimaiselle toimijalle kohtuuton rasite esteettömyysvelvoitteen täyttämiseksi.

- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on oikea valvova viranomainen

Kannatamme Traficomia valvomaan audiovisuaalisia mediapalveluita. On luontevaa, että sama viranomaisen vastaa sekä AVMS-direktiivin että esteettömyysdirektiivin nojalla annettujen esteettömyyttä koskevien lakien valvonnasta.

- Esteettömyys on tärkeä arvo

Haluamme omalla toiminnallamme olla edistämässä esteettömyyttä. MTV käyttää tälläkin hetkellä esim. tekstityspalveluihin 100 - 300.000 euroa vuosittain. Palveluiden esteettömyys ei kuitenkaan voi aiheuttaa kohtuuttomia lisäkustannuksia, kun kysymys on liiketoiminnasta.

Roth Taina
MTV Oy